

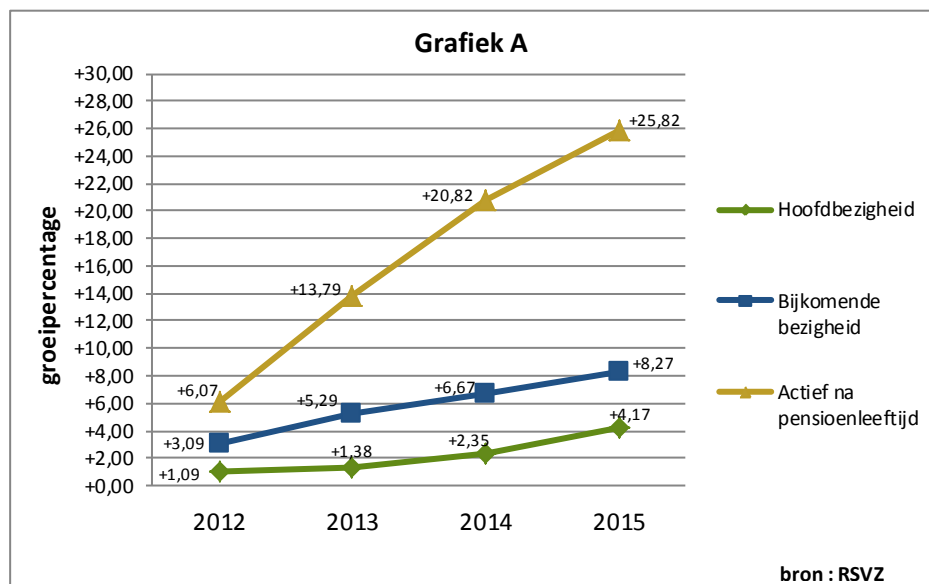
EVOLUTIES EN TENDENSEN

1 EVOLUTIE VAN DE DIVERSE CATEGORIEËN VERZEKERINGSPLICHTIGEN VOOR DE PERIODE 2011-2015 (TOESTAND OP 31 DECEMBER)

Op 31 december 2015 noteren we 1.035.469 zelfstandigen en helpers aangesloten bij de socialeverzekeringsfondsen. Vergeliken met vorig jaar is dit een toename met 19.567 eenheden. Ten opzichte van het referentiejaar 2011 is er een toename met 65.573 eenheden of + 6,76 %.

Jaren (31/12)	Hoofdbezigheid		Bijkomende bezigheid		Actief na pensioen(leeftijd)		Andere		Totaal	
	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%
2011	676.150	69,71	219.369	22,62	74.377	7,67	0	0,00	969.896	100,00
2012	683.519	69,14	226.153	22,88	78.895	7,98	0	0,00	988.567	100,00
2013	685.495	68,48	230.970	23,07	84.636	8,45	0	0,00	1.001.101	100,00
2014	692.035	68,12	234.001	23,03	89.866	8,85	0	0,00	1.015.902	100,00
2015	704.373	68,02	237.513	22,94	93.583	9,04	0	0,00	1.035.469	100,00

Deze aangroepercentages ten opzichte van het jaar 2011, zijn terug te vinden in de **grafiek A**.

Uit de cijfers blijkt dat het totaal aantal verzekeringsplichtigen is gestegen in 2015 en dit zowel voor de hoofd-, de bijberoepers als voor de actieve zelfstandigen na het bereiken van de pensioenleeftijd.

Opmerkelijk is dat, vergeleken met 2011, de groep **actieven na pensioenleeftijd** de belangrijkste procentuele stijging gehad heeft in 2015: + 25,82 %. Daarvoor was hun relatieve aandeel, vergeleken met het jaar 2011, gestegen met respectievelijk + 6,07 % in 2012, + 13,79 % in 2013 en + 20,82 % in 2014.

Bij de **hoofdberoepen** is er een lichte stijging (van 676.150 in 2011 naar 704.373 anno 2015). Specifiek met betrekking tot het statuut van meewerkende echtgenoten, waren er 5.771 zelfstandige partners aangesloten bij het mini-statuuut op 31 december 2015 terwijl 23.385 kozen voor het maxi-statuuut. Na de wijziging van de wet (sinds 1 juli 2005), verloor het mini-statuuut veel aan belang, terwijl het maxi-statuuut belangrijker werd.

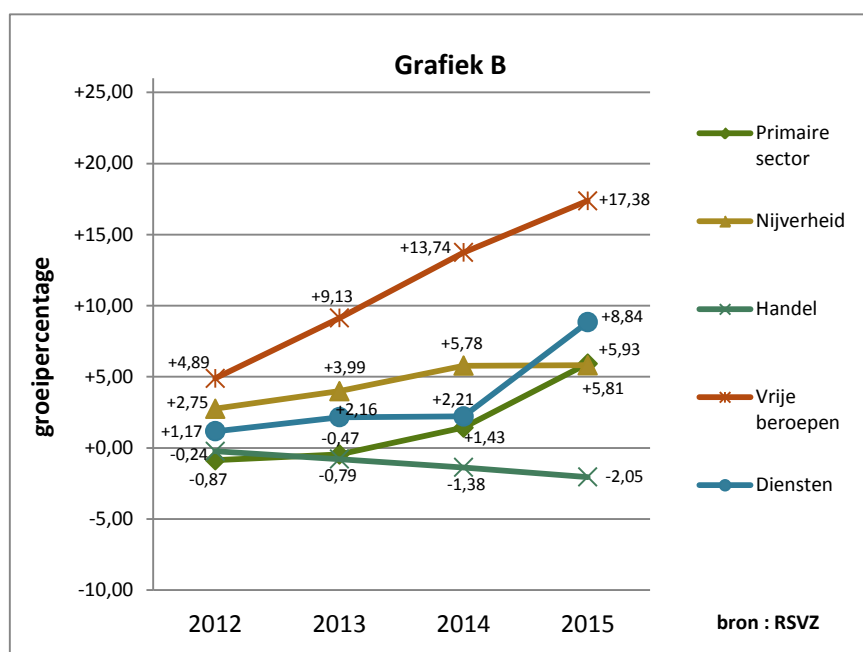
Het aantal **bijberoepen** geeft ook erg positieve percentages weer. Vergeliken met 2011 neemt het relatief aandeel toe met respectievelijk + 3,09 % (2012), + 5,29 % (2013), + 6,67 % (2014) en + 8,27 % (2015).

2 EVOLUTIE VAN HET AANTAL VERZEKERINGSPLICHTIGEN PER BEDRIJFSTAK VOOR DE PERIODE 2011-2015 (TOESTAND OP 31 DECEMBER)

Wanneer we de evolutie van het aantal verzekeringsplichtigen bekijken vanuit de opdeling volgens bedrijfstak, zijn de algemene economische trends ook hier merkbaar. Ten opzichte van vorig jaar is een stijging te observeren in de sectoren landbouw, industrie, vrije beroepen en diensten. De overige sectoren kenden een daling. **Vergeleken met 2011** zijn alleen de handel en de visserij gedaald (respectievelijk - 2,05 % en - 9,89 %). De overige sectoren hebben een redelijk belangrijke stijging gekend.

Jaren (31/12)	Landbouw	Visserij	Nijverheid	Handel	Vrije beroepen	Diensten	Diverse beroepen	Totaal
2011	79.403	647	209.403	338.175	251.464	78.201	12.603	969.896
2012	78.730	620	215.155	337.360	263.749	79.118	13.835	988.567
2013	79.078	593	217.748	335.507	274.420	79.890	13.865	1.001.101
2014	80.631	564	221.515	333.499	286.016	79.932	13.745	1.015.902
2015	84.215	583	221.564	331.231	295.179	85.113	17.584	1.035.469

De **grafiek B** geeft een beeld van de evolutie van het groeipercentage van de verschillende bedrijfstakken ten opzichte van 2011.

Vergeleken met vorig jaar (2014) merken we dat:

- de **vrije beroepen** een expansie blijven kennen (van 286.016 naar 295.179 of + 3,20 %);
- de **nijverheid** en de **dienstensector** stijgen met respectievelijk 0,02 % (van 221.515 naar 221.564) en 6,48 % (van 79.932 naar 85.113);
- de primaire sector stijgt met 4,44 %: de **landbouw** kende een stijging van 4,44 % (van 80.631 naar 84.215) en de **visserij** kende een stijging van 3,37 % (van 564 naar 583);
- de **handel** daalt met 0,68 % (van 333.499 naar 331.231).

De gegevens over de periode 2011-2015 wijzen op een steeds belangrijker aandeel van de vrije beroepen.

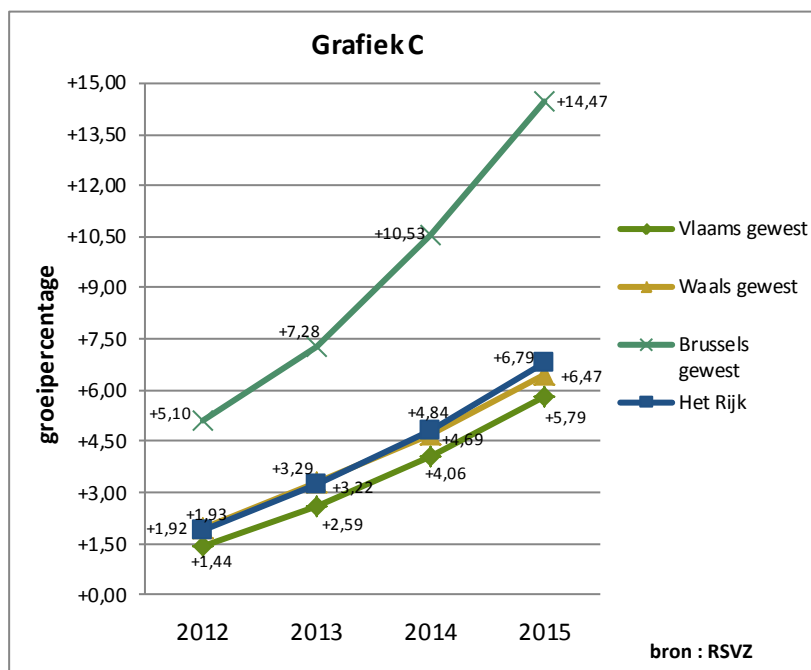
3. EVOLUTIE VAN HET AANTAL VERZEKERINGSPLICHTIGEN PER GEWEST VOOR DE PERIODE 2011-2015 (TOESTAND OP 31 DECEMBER)

De opdeling per gewest leert ons dat het **Brusselse gewest** de grootste stijging kent: voor 2015 betekent dit t.o.v. 2011 een toename met + 14,47 %. De twee andere gewesten kennen een relatief zwakkere groei (het **Waalse gewest** met + 6,47 % en het **Vlaamse gewest** met + 5,79 %).

Jaren (31/12)	Vlaams gewest		Waals gewest		Brussels gewest		Het Rijk	
	absol.	%	absol.	%	absol.	%	absol.	%
2011	600.722	62,57	269.984	28,12	89.366	9,31	960.072	100,00
2012	609.355	62,28	275.192	28,12	93.924	9,60	978.471	100,00
2013	616.289	62,19	278.871	28,14	95.872	9,67	991.032	100,00
2014	625.098	62,11	282.649	28,08	98.772	9,81	1.006.519	100,00
2015	635.507	61,98	287.464	28,04	102.295	9,98	1.025.266	100,00

Bij de interpretatie van de aangroepercentages moet men steeds rekening houden met de wet van de kleine getallen. Deze wet bepaalt dat een toename bij kleine aantallen resulteert in grotere percentages dan wanneer het een toename betreft bij grote aantallen.

Op de **grafiek C** zijn ook de aangroepercentages terug te vinden voor het Rijk. Zij geven ons een beeld van de gemiddelde aangroei over de gewesten heen.

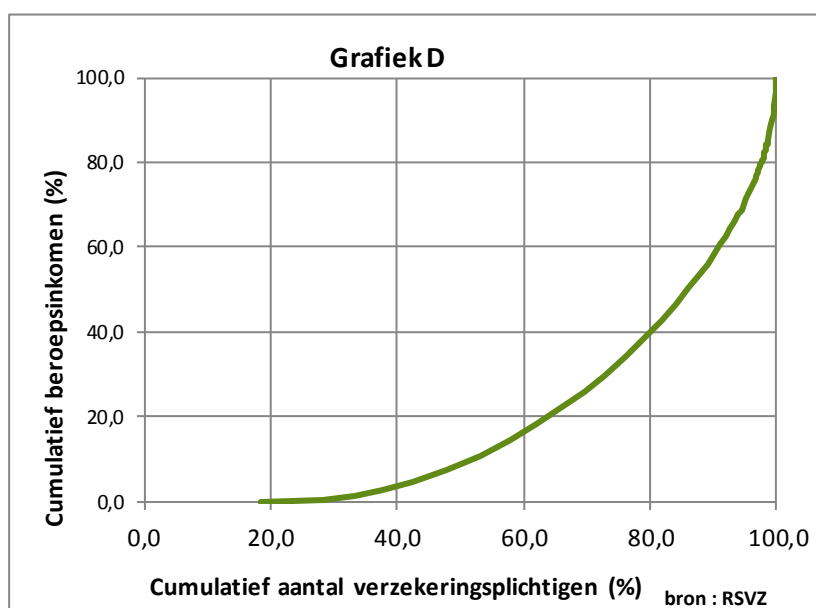
4. DE INKOMENSVERDELING BIJ DE VERZEKERINGSPLICHTIGEN (TOESTAND OP 31 DECEMBER 2015)

De inkomensverdeling kunnen we grafisch voorstellen aan de hand van de Lorenz-curve.

Op de horizontale as staat het cumulatieve percentage van het aantal verzekeringsplichtigen (enkel die zelfstandigen en helpers waarvan het inkomstenjaar gelijk is aan het jaar 2012 werden weerhouden). Het maximum is 100 % of 1.

Op de verticale as vinden we het cumulatieve percentage van het inkomen (het maximum is eveneens 100 % of 1).

De verzekeringsplichtigen worden op de horizontale as gerangschikt naar hun inkomen (van laag naar hoog). Uit de Lorenz-curve kunnen we dus afleiden hoeveel procent van de zelfstandigen, hoeveel procent van de inkomensstart van de zelfstandigen heeft.

Bovenstaande Lorenz-curve maakt duidelijk dat ongeveer 40 procent van de inkomensstart in handen is van ongeveer 80 procent van de verzekeringsplichtigen, of dat vier vijfde van de verzekeringsplichtigen slechts twee vijfde van het inkomen bezit. Daaruit blijkt dat het inkomen van de zelfstandigen zeer ongelijk verdeeld is.

We kunnen de inkomensongelijkheid ook uitdrukken in een kwantitatieve maatstaf, zoals de Gini-coëfficiënt. Die coëfficiënt is gelijk aan tweemaal de oppervlakte van de Lorenz-curve en ligt tussen 0 en 1. Bij perfecte inkomensgelijkheid (het cumulatieve percentage verzekeringsplichtigen is gelijk aan het cumulatieve percentage inkomen) bedraagt de Gini-coëfficiënt 0. De Lorenz-curve is dan de 45°-lijn of de bissectrice. Een coëfficiënt van 1 duidt volledige inkomensongelijkheid aan (één verzekeringsplichtige bezit de volledige inkomensmassa).

Op 31 december 2015 bedroeg de Gini-coëfficiënt bij de zelfstandigenpopulatie 0,61. Ter vergelijking: voor de volledige bevolking in België (inclusief niet-zelfstandigen) schommelt de Gini-coëfficiënt rond 0,35 (inkomstenjaar = 2012).

De inkomens van de zelfstandigen zijn bijgevolg ongelijker verdeeld dan die van de volledige bevolking in België. Volgens bedrijfstak is de Gini-coëfficiënt het grootst bij de visserij (0,71).